Parahsat Ha-Hodesh

Maftir: Exodus 12:1-20

תוספתא מסכת מגילה (ליברמן) פרק ג:ד

רביעית החדש הזה לכם ראש חדשי' ומפטירין כה אמר ה' בראשון באחד לחודש.

Ezekiel 45: 16-20 The Nasi's Portion; Cleansing the Temple

יחזקאל מ״ה

God. (16) All the people of the land shall give this offering for the prince in Israel. (17) And it shall be the prince's part to give the burntofferings, and the meal-offerings, and the drink-offerings, in the feasts, and in the new moons, and in the sabbaths, in all the appointed seasons of the house of Israel; he shall prepare the sin-offering, and the meal-offering, and the burntoffering, and the peace-offerings, to make atonement for the house of Israel. (18) Thus saith the Lord God: In the first month, in the first day of the month, thou shalt take a young bullock without blemish; and thou shalt purify the sanctuary. (19) And the priest shall take of the blood of the sin-offering, and put it upon the door-posts of the house, and upon the four corners of the settle of the altar, and upon the posts of the gate of the inner court. (20) And so thou shalt do on the seventh day of the month for every one that erreth, and for him that is simple; so shall ye make atonement for the house. (21)

X

עליהם נאם אדני ייהוה. (טז) כל העם הארץ יהיו אל התרומה הזאת לְנַשִּׁיא בִּישַׁרָאֵל. (יז) וְעַל הַנַּשִּׁיא יָהָיֶה הַעוֹלוֹת וָהַמָּנָחַה וְהַנָּסֶךְ בַּחַגִּים ובחדשים ובשבתות בכל מועדי בֵּית יִשְׂרָאֵל הוּא יַעֲשֶׂה אֵת הַחַּטָּאת וְאֶת הַמְּנְחָה וְאֶת הַעוֹלָה וְאֵת הַשָּׁלַמִים לְכַפֵּר בִּעַד בֵּית יִשְׂרָאֵל. (יח) כֿה אָמַר אַדֹנָי וֵ־הֹוָה בָּרִאשׁוֹן בָּאֶחַד לַחֹדֵשׁ תַּקַח פַּר בֵּן בַּקַר תַמִים וַחְטָאַת אָת הַמְּקְדְּעָׁ. (יט) וַלַקַח הַכֹּהֵן מָדַם הַחַטַּאת וְנַתַן אֵל הבית ואל ארבע פנות למזבח ועל מזויות הַפָּנִימִית. (ב) וָכֶן תַּעֲשֶׂה בשבעה בחדש מאיש שגה ומפתי את הבית. (כא) בראשון נה עשר יום לחדש יהיה לכם

45: 21-25 Sacrifices for Pesach and Sukkot

make atonement for the house. (21) In the first month, in the fourteenth day of the month, ye shall have the passover; a feast of seven days; unleavened bread shall be eaten. (22) And upon that day shall the prince prepare for himself and for all the people of the land a bullock for a sin-offering. (23) And the seven days of the feast he shall prepare a burnt-offering to the Lord, seven bullocks and seven rams without blemish daily the seven days; and a he-goat daily for a sin-offering. (24) And he shall prepare a mealoffering, an ephah for a bullock, and an ephah for a ram, and a hin of oil to an ephah. (25) In the seventh month, in the fifteenth day of the month, in the feast, shall he do the like the seven days; to the sinoffering as well as the burntoffering, and the meal-offering as well as the oil.

הַחַצֵּר הַפִּנִימִית. (ב) וָכֵן תַּעשה בשבעה בחדש מאיש שגה ומפתי וכפרתם את הבית. (כא) בראשון בארבעה עשר יום לחדש יהיה לכם הַפַּסָח חָג שָבְעוֹת יָמִים מַצוֹת יָאַכֵּל. וֹעַשַּׁה הַנַּשִּׁיא בַּיּוֹם הַהוֹא בַּעָדוֹ (כב) (בג) בַּל עַם הָאָרֶץ פַּר חַטָּאת. וְשָׁבַעַת יִמֵי הַחָג יַעֲשָׂה עוֹלָה לַי״י שַבעת פַּרִים ושבעת אֵילִים תִּמִימִם לַיּוֹם שָׁבָעַת הַיַּמִים וְחַטַּאת שְּׁעִיר עַזִים לַיּוֹם. (כד) ומְנְחָה אֵיפָה לַפַּר וָאֵיפָה לַאַיָל יַעֲשָׂה וְשָׁמֵן הִין לַאֵיפָה. (כה) בַּשַּׁבִיעִי בַּחַמְשַּׁה עשר יוֹם לַחֹדֵשׁ בַּחַג יַעֲשֵׂה כַאֶּלֶה שָבְעַת בַּחַטַאת בַּעֹלַה וָכַמָּנְחַה וַבַשַּמֵן.

נוסח המקרא מבוסס על מהדורת מקרא על פי המסורה (-CC BY), המבוססת על כתר ארם (SA 3.0

תלמוד בבלי מסכת שבת דף יג עמוד ב

אמר רב יהודה אמר רב: ברם זכור אותו האיש לטוב, וחנניה בן חזקיה שמו, שאלמלא הוא <mark>נגנז</mark> <mark>ספר יחזקאל, שהיו דבריו סותרין דברי תורה</mark>. מה עשה? העלו לו שלש מאות גרבי שמן, וישב בעלייה, ודרשן.

Rab Judah said in Rab's name: In truth, that man, Hananiah son of Hezekiah by name, is to be remembered for blessing: but for him, the Book of Ezekiel would have been hidden, for its words contradicted the Torah. What did he do? Three hundred barrels of oil were taken up to him and he sat in an upper chamber and reconciled them.

אברבנאל

השאלה הראשונה בענין הקרבנות שזכר כאן יחזקאל הנביא בענין חג הפסח, וזה לפי שעשה בהם שינויים מהמצות אשר באו בתורת משה. ראשונה במה שאמר שבחג הפסח יעשה הנביא בעדו ובעד כל עם הארץ <mark>פר חטאת</mark>; והנה בתורת משה לא נזכר בכל ימי הפסח פר לחטאת כי אם <mark>שעיר</mark>, שנאמר "ושעיר חטאת אחד לכפר עליכם" (במדבר כח, כג)

השאלה השנית במה שזכר בקרבנות חג הסוכות באומרו "בשביעי בחמשה עשר לחדש בחג יעשה כאלה שבעת ימים כחטאת וכעולה כמנחה וכשמן." וזה גם כן שנוי גדול במצות התורה, כי הנה בשבעת ימי החג לא היו הפרים שוים אלא הולכים ומתמעטים, ולא היו האילים שבעה כי אם שנים בלבד. גם היו שם בכל יום י"ד כבשים לעולה שלא זכר כאן יחזקאל

השאלה השלישית באומרו כאן <mark>בקרבן השבת</mark> והעולה "אשר יקריב הנשיא לה' ביום השבת ששה כבשים תמימים, ואיל תמים, ולכבשים מנחה מתת ידו" וגומר. וגם בזה עשה הנביא שנוי גדול ממצות התורה, אם במה שאמר <mark>ששה כבשים</mark>, ובתורת משה כתוב "וביום השבת <mark>שני</mark> כבשים," ואם במה שאמר ואיל תמים, ובתורת משה לא נזכר איל בקרבן השבת כלל

השאלה הרביעית במה שזכר בקרבן החדש באומרו "וביום החדש פר בן בקר תמימים, וששת כבשים, ואיל תמימים יהיו, ואיפה לפר, ואיפה לאיל תעשה מנחה, ולכבשים כאשר תשיג ידו, ושמן הין לאיפה." ובזה גם כן עשה הנביא שנוי רב בעולת החדש אם במה שזכר פר בן בקר אחד ובתורת משה כתוב בני בקר שנים ואם במה שזכר ששה כבשים ובתורת משה כתוב כבשים בני שנה שבעה

השאלה החמישית במה שזכר <mark>מקרבן התמיד</mark> באומרו "וכבש בן שנתו תמים תעשה עולה ליום לה' בבקר בבקר תעשה אותו, ומנחה תעשה עליו בבקר בבקר ששית האיפה, ושמן שלישית ההין." ובזה גם כן שינה הנביא שנוי רב אם במה שזכר <mark>תמיד של שחר</mark> ולא זכר <mark>תמיד של בין</mark> הערבים

השאלה השישית <mark>במה שלא זכר</mark> הנביא בתוך זכרון הקרבנות האלה מה הקרבן שיקריבו בחג השבועות ולא <mark>ביום תרועה</mark> ולא <mark>ביום הכפורים</mark> ולא <mark>משמיני חג עצרת</mark>, ומי יתן ידעתי למה לא זכר גם כן סדר עבודת הימים המקודשים ההמה שהשמיט אם בשנוי כמו שעשה בשאר מועדי השם ואם מבלי שנוי ככתוב בתורת משה

מנחות דף מה עמוד א בכה אמר ה' אלהים בראשון באחד לחודש תקח פר בן בקר תמים וחטאת את המקדש, חטאת? עולה היא! א"ר יוחנן: פרשה זו אליהו עתיד לדורשה. רב אשי אמר: מילואים הקריבו בימי עזרא, כדרך שהקריבו בימי משה. תניא נמי הכי, רבי יהודה אומר: פרשה זו אליהו עתיד לדורשה; אמר לו ר' יוסי: מלואים הקריבו בימי עזרא, כדרך שהקריבו בימי משה; אמר לו: תנוח דעתך שהנחת דעתי.

"Thus saith the Lord God, In the first month, in the first day of the month thou shalt take a young bullock without blemish, and thou shalt offer it as a sin-offering in the sanctuary." A sin-offering? But surely it is a burnt-offering? R. Johanan said, This passage will be interpreted by Elijah in the future. R. Ashi said, [It refers to] the special consecration-offering [to be] offered in the time of Ezra just as it was offered in the time of Moses. There has also been taught [a Baraitha] to the same effect: R. Judah says, This passage will be interpreted by Elijah in the future. But R. Jose said to him, [It refers to] the consecration-offering [to be] offered in the time of Ezra just as it was offered in the time of Moses. He replied, May your mind be at ease for you have set mine at ease.

46:1-7 Communal and Monthly Sacrifices

יחזקאל מ"ו

(1) Thus saith the Lord God: The gate of the inner court that looketh toward the east shall be shut the six working days; but on the sabbath day it shall be opened, and in the day of the new moon it shall be opened. (2) And the prince shall enter by the way of the porch of the gate without, and shall stand by the post of the gate, and the priests shall prepare his burnt-offering and his peace-offerings, and he shall worship at the threshold of the gate; then he shall go forth; but the gate shall not be shut until the evening. (3) Likewise the people of the land shall worship at the door of that gate before the Lord in the sabbaths and in the new moons. (4) And the burnt-offering that the prince shall offer unto the Lord shall be in the sabbath day six lambs without blemish and a ram without blemish; (5) and the meal-offering shall be an ephah for the ram, and the meal-offering for the lambs as he is able to give, and a hin of oil to an ephah. (6) And in the day of the new moon it shall be a young bullock without blemish; and six lambs, and a ram; they shall be without blemish; (7) and he shall prepare a meal-offering, an ephah for the bullock, and an ephah for the ram, and for the lambs

X

(א) כֿה אָמַר אַדֹנָי וֵ־הֹוָה שַׁעַר הַחָצֵר הַפָּנִימִית הַפֹּּנָה קָדִים יִהְיֵה סָגוּר שֵׁשֵׁת יָמֵי הַמַּעֲשָׂה וֹבִיוֹם הַשַּׁבָּת יִפָּתָח וֹבִיוֹם החדש יפתח. (ב) ובא הנשיא דרך אוּלַם השער מחוץ ועמד על מזוזת השער ועשו הכהנים את עולתו ואת שַׁלַמַיו וָהָשַׁתּחַוָה על מַפַּתּן השׁער (ג) .וַעַב הַעַרב עד הַעַרב. וָהִשְׁתַּחווּ עַם הַאָּרֵץ כֵּתַח הַשַּׁעַר הַהוּא בשבתות ובחדשים לפני י"י. (ד) וָהַעֹלָה אֲשֶׁר יַקְרָב הַנַּשִּׂיא לַי״י בִּיוֹם השבת ששה כבשים תמימם ואיל תַּמִים. (ה) וּמַנָחָה אֵיפָה לָאיַל וַלֹכְּבַשִּׁים מָנְחָה מַתַּת יָדוֹ וְשֶׁמֵן הִין לַאֱיפָּה. (וּ) וּבִיוֹם הַחֹדֵשׁ פַּר בֵּן בַּקַר תִּמִימִם וְשֵׁשֵׁת כָּבָשִּׁים וָאַיָל תִּמִימִם יִהִיוּ. (ז) וְאֵיפָה לַפַּר וְאֵיפָה לַאַיִל יַעֲשֵׂה מִנְחַה וַלכַבשִים כּאַשֵּׁר תּשִּׁיג יַדוֹ וְשַׁמַן הַין יַבוֹא וּבְדַרְכּוֹ יַצַא. עם הארץ לפני י"י במועדים הבא שער צפון להשתחות יצא שער צפונה לא ישוב דרד השער בו כי נכחו ויצאן (יצאו).

ישעיהו סו (כג) וְהָיָה מִדֵּי <mark>חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ</mark> וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל בָּשָּׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֵי אָמֵר יִקֹוַק:

And new moon after new moon, And sabbath after sabbath, All flesh shall come to worship Me—said the LORD.

46:8-12 The Ins and Outs; Festival offerings

hin of oil to an ephah. (8) And when the prince shall enter, he shall go in by the way of the porch of the gate, and he shall go forth by the way thereof. (9) But when the people of the landshall come before the Lord in the appointed seasons, he that entereth by the way of the north gate to worship shall go forth by the way of the south gate; and he that entereth by the way of the south gate shall go forth by the way of the north gate; he shall not return by the way of the gate whereby he came in, but shall go forth straight before him. (10) And the prince, when they go in, shall go in in the midst of them; and when they go forth, they shall go forth together. (11) And in the feasts and in the appointed seasons the mealoffering shall be an ephah for a bullock, and an ephah for a ram, and for the lambs as he is able to give, and a hin of oil to an ephah (12) And when

לְאֵיפַה. (ח) וּבְבוֹא הַנַּשִּׁיא דֶּרֶךְ אוּלָם • הַשַּׁעַר יָבוֹא וּבְדַרְכּוֹ יֵצֵא. (ט) וּבְבוֹא עם הַאָרֵץ לִפְנֵי י״י בַּמוֹעַדִים הַבָּא דֵרֶד שַׁעַר צָפוֹן לִהִשְׁתַּחֵוֹת יֵצֵא דֵּרֶךְ שַׁעַר נגב וַהַבָּא דַּרֶךְ שַׁעַר נגב יֵצֵא דַּרֶךְ שַׁעַר צָפּוֹנָה לֹא יָשׁוּב דֵּרֶךְ הַשַּׁעַר אֲשֵׁר בָּא בוֹ כִּי נָכְחוֹ [יֵצֵא] (יצאו). (י) וָהַנַשִּׁיא בָּתוֹכֶם בָּבוֹאָם יַבוֹא וּבְצֵאתַם יֵצְאוֹ. (יא) וּבַחַגִּים וּבַמּוֹעַדִים תִּהְיֵה הַמִּנְחָה אֵיפָה לַפָּר וְאֵיפָה לָאַיִל וְלַבְּבְשִׂים מַתַּת יָדוֹ וְשֶׁמֶן הִין לָאֵיפָה. יב) וְכִי יַעֲשֵׂה הַנָּשִׂיא נְדָבָה עוֹלָה אוֹ שַׁלַמִים נְדַבָּה לַי״י וּפַתַח לוֹ אֵת הַשַּׁעַר הַפּּגָה קָדִים וְעָשָה אֵת עֹלָתוֹ וְאֵת שָׁלְמָיו כַּאֲשֵׁר יַעֲשֵׂה בִּיוֹם הַשַּׁבָּת וְיָצָא וָסַגַר אָת הַשַּׁעַר אַחֲרֵי צֵאתוֹ. (יג) שנתו תמים תעשה עולה ליום לי"י בבקר בבקר תעשה אתו.

ילקוט שמעוני יחזקאל רמז שפג

"ובבוא עם הארץ לפני ה' במועדים". א"ר חלבו, א"ר הונא: הנכנס לבית הכנסת להתפלל, מצוה לעשות קפנדריא, שנאמר "ובבוא עם הארץ לפני ה' במועדים, הבא דרך שער צפון להשתחות (יבא) [יצא] דרך שער נגב. כה אמר אדני ה' שער החצר הפנימית וגו' יהיה סגור."

One who enters a synagogue to pray is instructed to leave via a short-cut, to wit...

ר"א אומר: שערים שטבעו בארץ עתידים לעלות להתחדש כל אחד ואחד במקומו. ושער החצר הפנימית הפונה קדים ששת ימי המעשה יהיה סגור, וביום השבת הם נפתחים מאליהם, ויודעים כל העם שבא יום השבת. וכן בר"ח, יהיו ישראל עומדים ורואים את הדלתות נפתחות מאליהן, ויודעין שבאותה שעה עלתה הלבנה, ומקדשין את החדש בעליונים:

The gates that have sunk into the ground will rise and be renewed in their proper places. The gate to the inner courtyard facing east will be closed during the week, but on Shabbat it will open automatically so everyone will know that it is Shabbat. Likewise on Rosh Hodesh, Israel will see the doors opening automatically and will know that the [new] moon has risen and that the new month is being sanctified in heaven.

46: 13-18 The Perpetual Offering; The Portion of the Nasi (2)

the gate. (13) And thou shalt prepare a lamb of the first year without blemish for a burnt-offering unto the Lord daily; morning by morning shalt thou prepare it. (14) And thou shalt prepare a mealoffering with it morning by morning, the sixth part of an ephah, and the third part of a hin of oil, to moisten the fine flour: a meal-offering unto the Lord continually by a perpetual ordinance. (15) Thus shall they prepare the lamb, and the meal-offering, and the oil, morning by morning, for a continual burntoffering. (16) Thus saith the Lord God: If the prince give a gift unto any of his sons, it is his inheritance, it shall belong to his sons; it is their possession by inheritance. (17) But if he give of his inheritance a gift to one of his servants, it shall be his to the year of liberty; then it shall return to the prince; but as for his inheritance, it shall be for his sons. (18) Moreover the prince shall not take of the people's inheritance, to thrust them wrongfully out of their possession; he shall give inheritance to his sons out of his own possession; that My people be not scattered every man from his possession.' (19) Then he brought me

וַכְבַשׁ בַּן שַׁנַתוֹ תַּמִים תּעֲשָׁה עוֹלַה לַיּוֹם לִי״י בַּבֹּקֵר בַבֹּקֵר תַעֲשָה אֹתוֹ. יד) וּמִנְחָה תַעֲשֵׂה עָלָיו בַּבּּקֵר בַּבּקֵר (די שַשִּׁית הַאֵּיפָה וְשָׁמֵן שַׁלִּישִׁית ההִין לַרס אַת הסלַת מַנְחַה לי״י חַקּוֹת עוֹלַם תַּמִיד. (טו) [יַעֲשׁוּ] (ועשו) אֵת הַכֶּבֶשׂ ואָת הַמַּנָחַה וָאָת הַשָּׁמֵן בַּבּקר בַּבֹּקר עוֹלַת תַּמִיד. (טוֹ) כֹּה אַמַר אֲדֹנֵי וֵ־הֹוָה בִּי יָתֵן הַנַּשִּׁיא מַתַּנָה לְאִישׁ מְבַּנָיו נַחַלַתוֹ הִיא לָבַנֵיו תַהֵיה אַחַזַתַם הִיא בַּנַחַלָה. (יז) וְכִי יָתֵן מַתַּנָה מְנַחַלַתוֹ לְאַחַד מֶעֲבַדִיו וְהַיִּתָה לּוֹ עַד שְׁנַת הדָרוֹר וְשַׁבת לנַשִּׁיא אדְ נחַלַתוֹ בַּנַיו לְהֶם תִּהְיֵה. (יח) וְלֹא יָקַח הַנְּשִׂיא הַעָם לְהוֹנֹתַם מאחזתם מָאַחָזָתוֹ יַנְחָל אָת בַּנִיו לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא יָפַצוּ עַמִי אִישׁ מֵאַחַזָתוֹ. (יט) וַיִבִיאֵנִי במַבוֹא אָשֵׁר על כַּתַף השער הַלְשָׁכוֹת הַקְּדֵשׁ אֱל הַכּהַנִים הַכּּנוֹת צַפוֹנַה וָהְנָה שָׁם מַקוֹם בַּיַרְכַתִים (בירכתם) יַמַה. (ב) ויאמר אַלי זַה המקום אשר יבשלו שם הכהנים את האשם ואת החטאת אשר יאפו את הוטיא לרלחי

RAMBAN (Nahmanides) Exodus 12:2

This month shall be unto you the beginning of months is the first commandment which the Holy One Blessed Be He commanded Israel through Moses, and therefore [the previous verse] says "in the land of Egypt," for the remaining commandments of the Torah were [give] at Mount Sinai. Or it means to say in the land of Egypt, and not in a city of Egypt, as our Sages said (Mekhilta 12:1:4), "outside of a town."

It would have been fitting for [the verse] to say first, "Speak ye unto all the congregation of Israel, saying," [and then] "This month shall be unto you" and the remainder of the section, but Moses and Aaron stand in place of Israel, and [the verse] says "unto you," referring to all the generations of Israel, and then it returns and says "Speak ye unto all the congregation of Israel," that [Moses] should command them in the one-off command of taking the Passover sacrifice of [the generation of] Egypt on the tenth [of the month of Nisan].

According to its drash, "unto you" means that sanctification of the month requires a court of expert [judges] (Rosh Hashanah 25b), and therefore it was not written earlier, "Speak ye unto all the congregation of Israel," for sanctification of the month applies only to Moses and Aaron and [experts] of their kind. And the reason for, "This month shall be unto you the beginning of months" is that Israel will count the first month, and from there will count all the months as second and third until the completion of the year with the twelfth month, so that this will be a reminder of a great miracle, for any time that the months will be mentioned the miracle will be remembered, and therefore the months have no names in the Torah, but rather it says, "in the third month" (Exodus 19:1), and, "in the second year in the second month...that the cloud was taken up" (Numbers 10:11), and, "in the seventh month on the first of the month, etc." (Numbers 29:1) and so with all of them [i.e. all verses mentioning dates].

And just as the Sabbath Day is remembered by our counting from it the first [day] from the Sabbath and the second [day] from the Sabbath, as I will explain (Ramban on Exodus 20:8:1), so too the Exodus from Egypt is remembered by our counting of the first month and the second and the third from our redemption, for this counting is not for [numbering] the year, for the start of our year is in Tishrei, as it is written (Exodus 34:22), "and the feast of ingathering [i.e. Sukkot] at the turn of the year," and it is written (Exodus 23:16), "(and the feast of ingathering), at the end of the year." If so, then when the month of Nisan is called the first [month] and Tishrei the seventh, the solution is that [Nisan is] the first [month] from redemption and [Tishrei is] the seventh. This is the reason for, "it shall be the first...to you," for it is not the first in the year, but it is the first for you, for such is it called as a remembrance of our redemption.

And our Sages have already mentioned this topic, and said that the names of the months came with us from Babylonia (Jerusalem Talmud Rosh Hashanah 6a), for at the start we had no names. The reason for this is that at the start the order of [the months] was as a remembrance of the Exodus from Egypt, but when we left Babylonia and the verse was fulfilled (Jeremiah 16:14-15), "that it shall no more be said: 'As the LORD liveth, that brought up the children of Israel out of the land of Egypt,' but: 'As the LORD liveth, that brought up the children of Israel from the land of the north," we returned to calling the months by the names by which they were called in Babylonia, as a reminder that there we stood and from there the Lord drew us out. For the names Nisan, Iyar, and the others are Persian names and are only found in the books of the Babylonian prophets (Zechariah 1:7, Ezra 6:15, Nehemiah 1:1) and in Megilat Esther (3:7). Therefore the verse says, "In the first month, which is the month Nisan," similar to, "They cast pur, that is, the lot" (ibid.). And until today the nations in the lands of Persia and Media call [the months] Nisan and Tishrei and all the rest like us. And these [names] recall through the months the second redemption just as we did until now for the first one.

ירמיהו פרק טז (יד) לָכֵן הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאָם יְלֹּוָק וְלֹא יֵאָמֵר עוֹד חַי יְלֹּוָק אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: (טו) כִּי אִם חַי יְלֹּוָק אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צָפּוֹן וּמִכּּל הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדִּיחָם שָׁמָּה וַהֲשִׁבֹתִים עַל אַדְמָתָם אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם: ס

Assuredly, a time is coming—declares the LORD—when it shall no more be said, "As the LORD lives who brought the Israelites out of the land of Egypt," but rather, "As the LORD lives who brought the Israelites out of the northland, and out of all the lands to which He had banished them." For I will bring them back to their land, which I gave to their fathers.

משנה פסחים ט:ה

מַה בֵּין פֶּסַח מִצְרַיִם לְפֶּסַח דּוֹרוֹת, פֶּסַח מִצְרַיִם מְקָּחוֹ מִבֶּעָשׁוֹר, וְטָעוּן הַזָּאָה בַאֲגַדַּת אֵזוֹב עַל : מָזּוּזוֹת, וְנֶאֱכָל בְּחָפְּזוֹן בְּלַיְלָה אֶחָד, וּפֶּסַח דּוֹרוֹת נוֹהֵג כָּל שִׁבְעָה : שְׁמִי מְזוּזוֹת, וְנֶאֱכָל בְּחָפְּזוֹן בְּלַיְלָה אֶחָד, וּפֶּסַח דּוֹרוֹת נוֹהֵג כָּל שִׁבְעָה : What are the differences between the Paschal lamb that the Jewish people offered in Egypt and the Paschal lamb offered in all later generations? The Paschal lamb the Jewish people offered in Egypt had to be taken from the tenth of the month of Nisan and required the people to sprinkle its blood with a bundle of hyssop, unlike the Paschal lamb in all later years, and its blood was also sprinkled upon the lintel and the two doorposts, and it was eaten with haste; in addition, the Paschal lamb in Egypt was only on one night, whereas the Paschal lamb throughout the generations is observed for seven days.